

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร The Ethical Leadership Development Of School Administrator Under The Bangkok Metropolitan

ฐิติกร หมายมั่น¹, เกสิณี ชิวปรีชา*², รุจา รอดเข็ม³, นริศว์ ปรารมย์⁴ และ อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์⁵

Thitikorn Maimun¹, Kesinee Chiwpreecha*², Ruja Rodkhem³,

Narit Prarom⁴, and Utaiwan Pongboriboon⁵

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย¹⁻⁵

Eastern Asia University, Thailand¹⁻⁵

*Corresponding Author's Email: kesinee@eau.ac.th

Received: 21/01/2022, Revised: 26/04/2022, Accepted: 26/04/2022

DOI: 10.14456/jpv.2022.6

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง = 2.72, SD = 0.58 และระดับมาก = 3.75, S.D = 0.54 ตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในด้านที่มีค่า PNI สูงสุด ลำดับแรก คือ การสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับขั้นที่สูงกว่าเดิม (PNI_{modified} = 0.8055) ลำดับที่ 2 คือ การขจัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิถีปฏิบัติ (PNI_{modified} = 0.6421)

คำสำคัญ: 1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม, 2. ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

The aims of this research were to study the current, desirable states and needs of the Ethical Leadership Development of School Administrator under The Bangkok Metropolitan. Using Quantitative methods research approach. The sample of the study were 205 teachers. The research instrument was a 5-rating scaled questionnaire. The

research instruments were a questionnaire. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) The research results were as follows: 1) The overall of current and desirable states at medium level and at the high level respectively = 2.72, SD = 0.58 2) The needs of the Ethical Leadership Development of School Administrator = 3.75, S.D = 0.54, the first priority needs such as ethical administrator performance as a higher level (PNI_{modified} = 0.8055) and the second priority was Eliminate ethical administrator dilemmas (PNI_{modified} = 0.6421).

Keywords: 1. Ethical Leadership Development, 2. School Administrator

1. บทนำ

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงและเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน มี อำนาจหน้าที่การบริหารสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2558 ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบริการสาธารณะอย่างหนึ่ง ที่หน่วยงานภาครัฐร่วมกัน บริการ โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดังนี้ 1) การ จัดการศึกษาระดับปฐมวัย 2) การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา 3) การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย 4) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา 5) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ 6) การจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และมีการแบ่งกลุ่มสถานศึกษาที่สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรง ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกรุงเทพกลาง จำนวน 41 โรง 2) กลุ่ม กรุงเทพใต้ จำนวน 58 โรง 3) กลุ่มกรุงเทพเหนือจำนวน 46 โรง 4) กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำนวน 131 โรง 5) กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ จำนวน 91 โรง และ 6) กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ จำนวน 70 โรง (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563)

การบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารจึงมีบทบาทหน้าที่เชื่อมโยงกับการจัด การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ซึ่งปัญหาที่พบมากในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียน ก็คือ การที่ผู้บริหารใช้อำนาจการบังคับบัญชาและการสั่งการนำการทำงาน มากกว่าการใช้ ภาวะผู้นำ ทำให้ครูต้องปฏิบัติหน้าที่เพราะคำสั่งมากกว่าการได้รับการส่งเสริมสนับสนุน หรือได้รับแรง บันดาลใจ มีขวัญกำลังใจในการทำงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ จึงทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษา ขาดประสิทธิภาพด้านการบริหารงานบุคคลและขาดการยอมรับซึ่งกันและกัน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563)

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ที่ก่อให้เกิดแนวร่วมการทำงานของคณะครูในโรงเรียน การที่ผู้บริหารจะสามารถชักชวนหรือชี้แนะให้ผู้อื่นทำงานสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์โดยผู้ร่วมงานมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (บัณฑิต คุณาวุฒิกุล, 2561) ซึ่ง เบอร์น (Burns, 1978) ได้อธิบายถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไว้ดังนี้ 1) การยกระดับความประพฤติและแรงดลใจของทั้งผู้นำและผู้ตามที่ต้องการยอมรับกัน พึงพาอาศัยกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุดขององค์การ 2) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้นำและผู้ตาม 3) จัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิธีปฏิบัติ และ 4) สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับขั้นที่สูงกว่าเดิม

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร โดยประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์แบบวิธี Priority Needs Index (PNI) (Punsiripat, Techataweewan, & Seewungkum, 2021) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวาณิช, 2560) โดยการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่จะทำให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อนำเสนอความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 โรงเรียน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครซี่และมอร์แกน โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นครูของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน 1) แบ่งชั้นภูมิโรงเรียนในกลุ่มสังกัดกรุงเทพมหานคร 6 กลุ่ม 2) กำหนดจำนวนโรงเรียนตามสัดส่วน 1: 0.47 2) เลือกแบบเจาะจงครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนละ 1 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วย สูตรการคำนวณค่าดัชนี ความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) มีสูตร ดังนี้

$$\text{ความต้องการจำเป็น (PNI)} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (I)} - \text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}$$

4. ผลการวิจัย

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ย()และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน (PNI) (= 2.72, SD =0.58) และระดับมาก (= 3.75, S.D = 0.54)

การพัฒนาภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร	สภาพปัจจุบัน(D)			สภาพที่พึงประสงค์(I)			ค่า PNI	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1. ยกระดับความ ประพฤติเชิงจริยธรรม ของทั้งผู้นำและผู้ตาม ให้สูงขึ้น	3.02	0.66	ปาน กลาง	4.42	0.61	มาก	0.4636	4
2. มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งผู้นำและผู้ตาม	1.44	0.56	น้อย ที่สุด	2.35	0.65	น้อย	0.6203	3
3. ขจัดความขัดแย้ง และความไม่พึงพอใจ ระหว่างค่านิยมกับวิธี ปฏิบัติ	2.71	0.61	ปาน กลาง	4.45	0.55	มาก	0.6421	2
4. สร้างจิตสำนึกใน การปฏิบัติตาม กฎระเบียบในระดับชั้น ที่สูงกว่าเดิม	1.43	0.61	น้อย ที่สุด	2.60	0.55	ปาน กลาง	0.8055	1
รวมเฉลี่ย	2.72	0.59	ปาน กลาง	3.75	0.54	มาก	0.3786	

จากตาราง ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($= 2.72, SD = 0.59$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ยกระดับความประพฤติเชิงจริยธรรมของทั้งผู้นำและผู้ตามให้สูงขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ($= 3.02, SD = 0.66$) รองลงมา ได้แก่ ขจัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิธีปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ($= 2.71, SD = 0.61$) และสภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับชั้นที่สูงกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($= 1.43, SD = 0.61$)

ส่วนที่สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($= 3.75, SD = 0.54$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขจัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิธีปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($= 4.45, SD = 0.55$) รองลงมา ได้แก่ ยกระดับความประพฤติเชิงจริยธรรมของทั้งผู้นำและผู้ตามให้สูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($= 4.42, SD = 0.61$) และค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง

จริยธรรมของผู้บริหาร ด้านมีการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้นำและผู้ตาม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง (= 2.35, SD = 0.65)

สำหรับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเรียงลำดับค่า PNI สูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ดังนี้ ลำดับแรก ได้แก่ สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับขั้นที่สูงกว่าเดิม (PNI_{modified} = 0.8055) รองลงมา คือ ขจัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิธีปฏิบัติ (PNI_{modified} = 0.6421) มีการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้นำและผู้ตาม (PNI_{modified} = 0.6203) และยกระดับความประพฤติเชิงจริยธรรมของทั้งผู้นำและผู้ตามให้สูงขึ้น (PNI_{modified} = 0.4636) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ มีประเด็นอภิปรายดังนี้

ประเด็นที่ 1 ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่สภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นั้น อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร ดังนั้น พฤติกรรมการใช้ภาวะผู้นำในสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือครูมีความประสงค์หรือมีความต้องการให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นั้นอยู่ในระดับมากขึ้น ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กล้าคิด กล้าตัดสินใจเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้นำและผู้ตาม อันเป็นพฤติกรรมการบริหารงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของบัททิต คุณาวุฒิกร (2561) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ประเด็นที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ การสร้างจิตสำนึกให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับขั้นที่สูงกว่าเดิม ลำดับรองลงมาคือ การขจัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิธีปฏิบัติ นั้น อาจเป็นเพราะผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และยังมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับเบอร์น (Burns, 1978) ที่กล่าวถึงการยกระดับความประพฤติและแรงดลใจของทั้งผู้นำและผู้ตามที่ต้องการยอมรับกัน พึงพาอาศัยกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุดขององค์การ ทั้งนี้ การยอมรับศักยภาพการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประชา โสภณนา (2563) ที่พบว่า ในการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ผู้บังคับบัญชาที่มีการสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงศักยภาพในการมีการสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงศักยภาพในการทำงานของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

สรุปได้ว่า ข้อค้นพบในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทำให้ได้องค์ความรู้ทางการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับชั้นที่สูงกว่าเดิม การขจัดความขัดแย้งและความไม่พึงพอใจระหว่างค่านิยมกับวิถีปฏิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มิมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาและริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติและเป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จขององค์กร ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงาน เพื่อเป็นผู้นำในการทำงานให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาการใช้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้น เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

2) ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบในระดับชั้นที่สูงกว่าเดิม ให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างเป็นรูปธรรม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพด้วยการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปใช้ในโรงเรียน

2) ควรมีการศึกษาวิจัยคุณลักษณะของผู้นำที่เหมาะสมกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นต้น

7. เอกสารอ้างอิง

บัณฑิต คุณาวุฒิกร. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิชาการรอยแก่นสาร*, 3(1): 27-40.

ประชา โสภณนา. (2563). การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬารราชวิทยาลัย*, 7(7): 360-372.

สุวิมล ว่องวานิช. (2560). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า. 246

Burns, J. M. (1978). *Leadership*. New York: Harper and Row.

Punsiripat, I., Techataweewan, W., & Seewungkum, D. (2021). Needs Assessment of Research Support as Initiative Process of Service Design for Academic Library Service. *Journal of Education in Black Sea Region*, 7(1): 66-71.

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2563). *รายงานการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563*. สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.